

MAGYAR LA

+ 3 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.

Ngs. Ramaszetter Póbert urnak

HUNGARIA

Budapest
Diszter 1-2

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 117 (1831) Oradea, 1938. mai. 28

Primcolaborator: dr Gyártás Elemér

Az Eucharisztikus Világkongresszus főnséges napjai

Az egész világ ünnepei. — Pacelli bíboros magyarul is szólott a megnyitó gyűlésen

Budapestről jelentik: Az Eucharisztikus Világkongresszus első napja gazdag programot hozott a résztvevőknek. Délelőtt a különböző szertartású katolikusok számára négy helyen is volt ünnepélyes társas szentmise. Ugyancsak délelőtt féltizenkét órakor zajlott le a nemzetközi irodalmi és szellemi élet hódolata az Oltáriszentség előtt a pesti Vigadóban, ünnepélyes ülés keretében. Az ülést Hóman Bálint miniszter szavai nyitották meg. Dalla Torre gróf, az *Osservatore Romano* főszerkesztője az Eucharisztikus Kongresszusok jelentőségéről beszélt. **Ezek a kongresszusok, — mondotta Dalla Torre gróf — mindmegannyi állomás az emberiség lelki tökéletesedésének az útján. Kiemelte a katolikus világ egyetemes, egységes voltát, amely legszébben az ilyen kongresszusokon nyilvánul meg.**

A SPANYOL HERCEGÉREK A KERESZTÉNYSÉG SPANYOL HÖSÉRŐL.

A világyűlésre a toledói Alcazar hőse, Moscardo tábornok is bejelentette érkezését. Nagy érdeklődéssel várta őt a kongresszus egész közönsége. Hazája iránti kötelessége azonban megakadályozta az eljövételben. Erről

szóló táviratát a spanyol bíboros-hercegek, Goma y Tomás olvasta fel. A gyűlés lelkesen ünnepelte a távollevő hőst. A hercegek kijelentette, hogy Moscardo az Oltáriszentség nevelte talpig emberré és hőssé. Példaképe ő ezáltal minden igazi férfi jellemnek és hősnék. Ju-Pin nankingi kínai püspök a kiszámu, de annál buzgóbb kínai katolikusság hódolatát tolmácsolta. P. Merklen Leo, a *La Croix* főszerkesztője a katolikus újságírás nagy feladatairól beszélt. Különösen kiemelte az igazságkeresés és a megértés útjai egyengetésének nagy feladatait.

AMERIKAI ÜNVÖZLÉS: „MELEG SZERETETET TALÁLTAM ITT...”

Joseph Scott amerikai újságíró lelkes szavakkal üdvözölte a kongresszust és megköszönte azt a meleg szeretetteljes fogadtatást, amely az ideérkezőket várta. Meleg szeretetet találtam itt — mondotta — és ezért, a mai hideg, fagyos világban külön köszönetet kell mondanom. Felszólaltak még Poncet kanonok, Enrico Pucci vatikáni közíró is. A díszgyűlést Glattfelder Gyula csanádi püspök záróbeszéde fejezte be.

Ünnepélyes megnyitás a Hősök terén

Budapestről jelentik: Szerdán délután 5 órakor nyitották meg ünnepélyesen a 34-ik Eucharisztikus Világkongresszust. Meszlényi Zoltán felszentelt püspök felolvasta a pápai bullát, amelyben a Szentatyá Pacelli bíboros-államtitkár jelölte ki küldöttét a budapesti Eucharisztikus Világkongresszusra. A pápai bulla kiemelte, hogy már a szervezés nagy munkájából is látni lehetett az ígérkező siker körvonalait. Azután megemlíti, hogy Pacelli bíboros-államtitkár küldése kitüntetés erre a kongresszusra nézve.

Ezután Serédi bíboros-hercegprímás szövege hangzott el latin és magyar nyelven. Örömet fejezte ki azért, hogy a kongresszusra való előkészület olyan nagy lelki megújodással, felemelkedéssel járt. Azután a kongresszus jelentőségéről és hatásáról beszélt a népek és nemzetek kibékülésében és egymáshoz való közeledésében. **„Milyen más volna a világ sorsa — mondotta — ha legalább az összes katolikusok gyakorlatilag elismernék a közös mennyei Atyát, ha szeretnék egymást. Azért nem szabad kétségbeesni. Van még Isten fölööttünk. Öröködik még a Gondviselés az emberiség sorsa felett. Imádkozzunk, hogy megtehessük, amit Krisztus akar!”**

Seredy hercegprímás után Hóman Bálint miniszter üdvözölte a kongresszust a magyar kormány nevében.

Heylen Tamás namuri püspök mondotta el azután megnyitó beszédét.

Pacelli bíboros legátus állott fel és „*Diszertessék a Jézus Krisztus*” szóval magyarul köszöntötte a Hősök-terén összegyűlt többszáz-

Nemzetközi gyűlés az ünnepi csarnokban

Budapestről jelentik: Csütörtökön délután 5 órakor zajlott le az Eucharisztikus Világkongresszus első nemzetközi gyűlése az ünnepi csarnokban. A gyűlésen résztvett Pacelli bíboros-legátus is. A pápai himnusz után Heylen Tamás namuri püspök mondott megnyitó beszédét. Utána Tóth Tihamér dr. a világhírű szónok mondott magyarul beszédet. Beszédének tárgya az Oltáriszentség volt, mint a szeretet köteléke Istennel szemben. „Ugyanazt az Ur Jézust látják színeiben, — mondotta beszédében — ugyanazon Ur Jézus előtt borulnak le az emberek az egész világon, hogyne emelné hát őket egy érzéssel, egy szeretettel az Istenhez.”

Szentségi hajóskörmenet a Dunán

A csütörtöki napnak és nyilván az eucharisztikus kongresszusnak egyik legszebb eseménye este folyt le, amikor a Dunán az Oltáriszentséggel, meszeszerűen kivilágított hajókon hatalmas körmenetet tartottak, amelyet a Duna mindkét oldalán több mintegy millió ember nézett végig. A hidak pazar fényben csillogtak, a két parton pedig egy-egy sor fáklyás állt, akik, mikor a hajók közeledtek, meglobogtat-

ezres tömeget. Köszöntése után még néhány mondatban magyarul szólott: „Eljöttem a Szentatyá üdvözlését tolmácsolni, — mondotta Pacelli bíboros.” Majd francia nyelvre tért át és így mondotta el szövegét. Beszédében kitért a Szentszék és Magyarország 900 éves barátságos viszonyára. Azután köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a kongresszus sikeréhez. Rövid történelmi visszapillantást adott a magyarországi hitéletéről és felsorolta Magyarország nagy szentjeit.

ÜDVÖZLŐ TAVIRAT A SZENTATYÁHOZ

A kongresszusi himnusz eléneklése után a megnyitó ülés ünnepélyes hangulatában és lelkesedésében üdvözlőtáviratot intéztek a Róma melletti Castel-Gondolfóban tartózkodó Szentatyához.

„ENGEDJÉTEK HOZZAM A KISDEDEKET...”

A bíboros-legátus távozásánál a kongresszus eseményeinek eddig talán a legszebbik részlete játszódott le. A távozó bíboros főpap a hozzá közeledni akaró tömeg rendőrkordonát feloldotta és kitért karokkal hívta magához az édesanyákat, akik gyermekeiket vitték el és kérték, hogy áldja meg őket. A Szentatyá követe mintegy félóráig maradt az édesanyák és gyermekek között, áldást, mosolyt és örömet, biztatást osztogatva. Az összegyűlt tömeg példás rendben és fegyelmezettséggel, harangzúgás közepette vonult el a Hősök-terérről.

CSÜTÖRTÖK:

150 EZER GYERMEK SZENTÁLDOZÁSA

Budapestről jelentik: Aldozócsütörtök napján reggel 9 órai kezdettel folyt le a Hősök-terén a különböző nemzetbeli ifjúság közös szentmiséje és áldozása. A szentmisét — amelyen kétszázötvenezer ember vett részt — Verdier párizsi bíboros-érsek pontifikálta. A szentmise keretében végbement szentáldozáson százötvenezen vettek részt. Délután négy órakor az Iparcsarnokban volt az első eucharisztikus nagygyűlés, amelyen több külföldi főpap szólalt fel.

Vatikánváros részéről rövid olasz beszédet mondott Dalla Torre gróf, az *Osservatore Romano* főszerkesztője. Beszédébe belefűzte a Hősök-terének emlékművét és annak történelmi szoboralakjait. Beszédét több ízben is lelkes tapsokkal szakították felbe.

NÉPEK TALÁLKOZÓJA A SZERETET JEGYÉBEN

Dalla Torre gróf beszéde után 3-3 perces felszólalások következtek. Ezen a gyűlésen 15 különböző nemzet képviselői szólaltak fel. Szinte foghatóvá vált az a nagy tény, hogy az Oltáriszentség árnyékában minden nemzet és nép, minden nyelv békésen megfér egymás mellett.

ták fáklyáikat. A hajóskörmenet este 8 órától 11-ig tartott, majd Pacelli pápai legátus áldást osztott, amit rakéták felvillanása jelzett. Ebben a pillanatban megállt minden forgalom s az óriási tömeg teljes némaságban, térdreborulva fogadta a pápai áldást. A feledhetlenül szép napot éjfél tájban pazar tűzijáték fejezte be, melyet a Citadellán rendeztek.

A hadbíróóság ítéletet hozott Codreanu fölött

Tízévi kényszermunkára szóló büntetéssel sújtotta a volt vasgárdisták vezérét. — Hosszas éjszakai tanácskozás után péntek hajnalban történt az ítélethirdetés

Bucuresti. Saját tud. A katonai törvényszék péntekre virradó éjjel után egy óraker fejezte be a Codreanu-per tárgyalását. A védőbeszéd és a vádlott végszava után a tanács ítélethozatalra vonult vissza.

Hajnali fél négy óraker jelent meg ismét a tárgyalóteremben a tanács és az elnök felolvasva az ítéletet:

a katonai törvényszék minden bűnösségi kérdésre igennel felelt, míg azokra a kérdésekre, hogy a vádlott megérdemli-e enyhítő körülmények beszámítását, mindenütt nemmel felelt. Ennek megfelelően a bucaresti II. hadtest katonai törvényszéke Corneliu Zelea Codreanu ügyvédet, bucaresti lakost, a vád tárgyát képező bűncselekményekért tíz évi kényszermunkára és hat évi polgári jogvesztésre, továbbá 5000 lei pénzbüntetésre és 2000 lei bíróági költségmegtérítésre ítélte.

A nagy per tárgyalásának végső szaka csütörtök délután fél ötkor kezdődött, miután csütörtök délelőtt és kora délután elhangzott a védőbeszéd. Az utolsó ülésen azonnal megkezdődtek az védőbeszédok, amelyek este fél 11-kor végződtek. Az elnök ezután megadta Codreanunak a bűnvádi perrendtartás szerinti végzőt.

ELVETIK A PERHALASZTÓ KIFOGÁST. NEGYVEN KÉRDÉS A BŰNÖSSÉGRŐL. A HAZAÁRULÁS VÁDJÁT ELEJTETTEK.

Codreanu röviden összegezte mindazt, amit védelmére felhozhatott. A katonai törvényszék büntetőtanácsa ekkor még a védelem egy ellenvetését tárgyalta meg, amelynek alapján a per elhalasztását kérték. A tanács visszautasította ezt az ellenvetést. Aztán az elnök felolvasva azokat a kérdéseket, melyeket a vádhatóság terjesztett elő, hogy azokra a bíróság „igen”, vagy „nem” szóval válaszolva, döntsön a bűnösség kérdésében. Összesen 40 bűnösségi kérdést teljesítettek a bírói tanács elé.

Az első kérdéscsoport az állambiztonságot

érdeklő, titkos jellegű iratoknak a vádlott által való birtokbantartására vonatkozik, amely iratok ismerésére a vádlottnak nem volt jogcíme.

A második kérdéscsoport arra vonatkozik, hogy a vádlott ezeket az állambiztonságot érdeklő titkos iratokat, amelyek ismerésére jogcíme nem volt, szándékosan, tudva sokszorosította, terjesztette.

A harmadik kérdéscsoport főkérdése azt tartalmazza, hogy a vádlott a társadalmi rend ellen cselekvényt követett el azzal, hogy szándékosan és vétkes célzattal érintkezésbe lépett egy idegen nemzetközi jellegű szervezettel,

A katonai főügyész vádbeszéde Codreanu egész életpályáját szigorú boncolás alá vette

Titokzatossággal dolgozó kegyetlen kalandornak minősítette a vádlottat

A csütörtöki tárgyalási nap nagy eseménye a katonai főügyész vádbeszéde volt. A vádbeszéd Codreanu személyiségét és pályafutását elemezvén, megállapította, hogy ő a tanulmányi ideje alatt semmiféle különösebb tehetségről, vagy hajlamról nem tett tanúbizonyságot.

— Tanulmányai elvégzése után vajjon milyen mesterséget űzött Codreanu? — kérdezte az ügyész. — Milyen társadalmi állást vívott ki ezzel magának? Semmit, semilyent. Es ez az ember akart a társadalmi befolyást gyakorolni egy munkás, tudományozomjas ifjúnemzedékre? Egyébként jellemző tünet, hogy Codreanu nem volt szónok se, nem beszélt a néphez, nem jelent meg nyilvános gyűléseken. Lehetséges, hogy ösztönéből és alsóbbrendűségi érzéséből kifolyólag, de mindig óvakodott attól, hogy nyilvános próbátételre vállalkozzék.

— Hírneve sohasem nyílt és nyilvános szereplésen alapult, amelyben a tehetség megnyilatkozhatott volna, amelyben ellenfelekkel nyíltan felvehette volna a harcot. Nem, ő hallgatott, elrejtőzött, titokzatoskodott, legendákat gyártott, mert ez kényelmesebb. Szellemi meg-

amelyhez felhívást intézett, hogy segélyt és utmutatásokat kapjon azon céllal, hogy Romániába társadalmi forradalmat készítsen elő és megvalósítsa a légionista társadalmi programot.

Az utolsó kérdéscsoport azt a főkérdést tartalmazza, hogy bűnös-e vádlott: lázítás bűntettében, amiatt, hogy az 1937—38. évek folyamán bűnös célzattal felfegyverezte a légionista mozgalom tagjainak egy részét, amely mozgalomnak főnöke volt; fegyvereket raktározott el az ország különböző részein és elrendelte, hogy palástolt katonai jellegű csapatok szerveztessenek azon céllal, hogy polgárháborút idézzen elő Romániában.

Minden főkérdés mellett még szerepel az a kérdés, hogy a vádlott ezt a bűncselekményt ostromállapotban levő területen követte-e el, s hogy enyhítő körülmények vannak-e? A tanács minden kérdésre igennel felelt, az enyhítő körülményekről szólókra pedig tagadól.

A kérdések között a hazaárulásra vonatkozó kérdés, vagy legalább is ezzel a minősítéssel nem szerepel. Erre nézve elejtették a vádat. De a többi vádak mind megmaradtak s azok alapján megtorlóan ítélkezett is a katonai törvényszék.

nyilatkozásai néhány körrendeletre, levélre szorítkoznak. Igaz, hogy írt egy könyvet is, de szerettem volna látni ennek a könyvnek a kéziratát.

A továbbiakban az ügyész Codreanu pályáját vizsgálta.

— A bosszúállás jegyében indul ez. Összeesküvést készít elő miniszterek ellen. Milyen kegyetlenség, milyen szadizmus! — kiáltott fel az ügyész. — Codreanu ezzel az ügyvel kapcsolatban azt vallotta, hogy nem bánta meg.

Aztán következik Vernichescunak Motu által való meggyilkolása. Ennek a körülményei is rávilágítanak Codreanu lelkivilágára. Társával együtt himnuszukat füttyörszta, mikor az áldozatot elcipelték. Azután Codreanu megölti Manciu rendőrprefektust, majd vádlott lesz Duca gyilkosainak perében. Ezután következik a Stelescu-per és így tovább.

Az ügyész ez esetek részletesebb ismertetésével úgy mutatta be Codreanút, mint sötét, bűnözésre hajló, veszedelmes embert, mint tehetségtelen és kegyetlen kalandor.

A parasztkert

Nagy Méda novellája

Az asszony az oszlopos tornácra állt és a távozó férfi után nézett. Mindkét kezét ökölbe szorította, fejét magasra dobta, egész teste szinte megmerevedett, miközben suttogta: Nekem mindig engedni kell, mindig! Nekem sohasem lehet igazam!

A férfi éppen akkor ért a kertajtóhoz és döngve bevágta maga után, úgyhogy az orgonabokrokról kódszerűen permegzett le a megüpedett por. A kicsi a hirtelen zajra fölsírt a kosijában és kapálódzó kezeivel magára rántotta a könnyű kendőt, amellyel le volt takarva, hogy ne bántások a legyek. Az asszony fölhajolt és apró, kedveskedő szókkal vigasztalta, míg újra álomba nem merült. Aztán a hosszú, zöldrefestett virágládák mellé lépett, amelyek a tornác oszlopait öszekötötték és elgondolkodva tépegetni kezdte az elszáradt muskátlileveleket és a kerti asztalon gyűjtögette.

Utált átmenni a szőlő-intézőkhez, igen csak ez az egy szó fejezte ki kényelmetlen érzéseit, ha az ura kérésének engedve beleegyezett a kénytelen látogatásba. Ott mindig megsértették, megálázták, sőt még ki is nevelték, ha nem értette meg kétértelmű vicceiket. Ott még sokszor az ura is ellene fordult, pedig odahaza mindig hangoztatta, hogy így szereti őt, ilyen szerényen, csöndesen és kérte, hogy sose tanulja el a többi asszony hangos modorát. Mégis, ha ott voltak, lehet, hogy a bor hatása alatt, de mindig csöndesül kaptak a szemrehányást, hogy miért nem volt olyan jókedvű és mulatságos, mint a többiek. És ma este megint át kell menni. Hiába akart ki-

bűni, hiába mondta, hogy nem bírja elviselni az ottani hangot, modort, durva bókákat, az ura annál nagyobb méregbe jött. Ment volna hercezhöz feleségül és ne gazdatisztához, ha annyira kényes, — és csók nélkül, egy köszönő szó nélkül itt hagyta. Mi lenne, ha ő azt mondaná: nem és nem! Ugy járna, mint amikor a kert miatt szóalkoztak öseze. Egy álló hétig nem nézett rá az ura, mindaddig, míg alázattal hozzá nem lépett és azt nem monodta: Legyen, ahogy te akarod!

Pedig akkor, azt a szót nagyon nehezen mondta ki. Soha annyira nem fájt, hogy engednie kellett. Pedig annak is Rita, a szőlőintézők asszonylánya volt az oka, nemcsoda, ha nem ohajt vele találkozni. Július elején, hogy látogatóba átjöttek hozzá, körülnézett a kertben és gúnyosan, fitymálón odamondta: „Parasztkert!”

Valóban nem voltak éppen szabályosan elültetve a virágok és megtörtént, hogy valamelyik hirtelen növő kis jóság a másik elé furakodott és keccesen fölugró szárával elérgette az alacsonyabbat. Belátja, voltak a kertben hibák, még nem ismerte eléggé a virágok fejlődési lehetőségét és úgy messziről bizony kicsit összevisszának látszott. De csupa szín és illat volt. Zümmögő méhek és kitárt szárnyú lepkék kergetőztek fölötté. Míg most, ha egy bogárka erre is téved, gyorsan elmenekül, mert ugyan mit keresen mértani ábrák hátán és olyan fűszőnyegen, amelyet még vadvirágok se nőnek.

Egész télen a kertet tervezte. A hazairól mintázta meg, az édesanyja kertjéről. Az új otthonában a régóta akarta elhozni, hogy közelebb legyen a szívéhez. Kora tavasszal nagy kosár virágtövek érkeztek édesanyjától és gondosan összegyűjtött magok apró tasakokban. Mennyi örömmel rakosgatta, mérte, ültette, vetette és hogy vigyázta növekedésüket. Voltak ágyások, amelyeket maga gyomlált is ki, nehogy a lányok

vigyázatlanul kiszaggassák az ismeretlen kis növényeket.

Egyszerre készen állt a kert. Édesen, bujában ösze-vissza, egyik kerestül hajolt a másikon és huncutul visszanevetett, hogy sikerült túlnőni a kiszabott korlátokon. A sarkantyú terpeszkedő az árvácska fölé hajolt és a százsorszépét takarón a bársonyka nagy bokrot növesztett. Mint a katonák, sorfalat álltak az évelő szarkalábok, lila egyenruhában, az orosláncszajak meg tarka szépségükben úgy látogtak, hogyha feljűk sé-tált, hát feljűk kellett tenyerét simítani.

De a legkedvesebb barátai mégis az illatos virágok voltak. Sűrű bugájú violák, halványan szelid rezedák, rozsmaring, finoman és karcsún, Istefia, azaz seprűs ruta, borzasan és álmosító fűszerszaggal, levendula, fodormenta, zsálya és a parasztosan erőszagú bazsalikom. Eppen úgy minden, mint az özvegy jegyzőné kertjében, ahol ha egy elhullott virágmag valahol az útszélen kelt ki, akkor sem lehetett kitépni:

— Ne bántások — mondta anyja —, ott is nekünk illatozik.

Jól emlékszik, egyszer egy bolondos kis vadpipacs vetett gyökeret a széles jádájú leanderek között, a kemény, ledöngölt talajban s éppen ott, amerre át szoktak járni. Édesanyja nem engedte kitépni: Nézzétek, mennyi bimbó van rajta, éppen annyi, mint ti gyerekek nekem. Hagyjátok, úgyis biztos sajnálja, hogy nem a búzakalász mellett nőtt. Hiszen annyi helyünk van. — És mindannyian egész nyáron kerülgették a kis gubancos bokrú idegen jövevényt, amelyik hálából folyton csöpp, tüzes ruhájú pipacs-gyerekeket dajkált, míg csak le nem kaszálta a fagy.

Es most, asszonyfövel, ennyi virágot meggyilkoljon! Mert igenis, gyilkosság, amit az ura fölé kíván. Bimbózó és virágborult palántákat szemétre dobjon, hogy helyette a főkertész apró,

Satumare eddig 150 zsidó lakost törölték az állampolgársági listából

Satumare. Saját tudósítónktól. Az állampolgársági revízió során a satumarei járásbírósa eddig 150 zsidó lakost törölt az állampolgársági névjegyzékből. Az állampolgárságukat elvesztők nagyrésze egyáltalán nem nyújtotta be kérvényét a bírósághoz, vagy iratainak benyújtására kért haladékot, de a törvényes határidő letelte előtt nem egészítette ki okmányait.

Az ODOL fogpép lágy mint a bársony, nem támadja meg az érzékeny fogmáncot, a fogakat fényesíti és igazgyönggyé varázsolja.

Angol sajtóközlés jelent meg Henlein szudéta-német vezér álláspontjáról

Ha teljes önkormányzatot nem kapnak, akkor népszavazást kérnek a csehszlovákiai németek. Végső esetben Németország közbelépését kéri

Londonból jelentik: A „Daily Mail” beszélgetést közöl, amelyet a lap főszerkesztője, Ward Price, Henlein Konráddal folytatott. A lap szerint Henlein kijelentette, hogy a cseh kormány széleskörű engedmény nélkül a szudéta-német kérdés másként nem oldható meg, mint a csehszlovákiai német nyelvtérületeknek Németországhoz való csatlakozásával.

— Őszig meg kell találni a megoldást, — mondotta Henlein, — mert a cseh politika erjedése megmérgezi az egész közép-európai helyzetet. Ha így folytatják a csehek, ennek a bonyodalmai az egész világra kiterjedő pusztító háborúra vezethetnek. Jelenleg közvetítő tárgyalásokkal igyekszem a kormánnyal rendezni a dolgokat. Mindenáron arra törekszünk, hogy megegyezésre jussunk. Arról korai lenne nyilatkozni, hogy milyen reményeket fűzök a Hodzsával eddig folyt megbeszélésekhez, de

előtökélt szándékom, hogy megtegyek minden tőlem telhetőt, nehogy később szemrehányások érjenek. Felajánlottam a kormánynak a szudéta-németek lojális együttműködését a jelenlegi állam keretében, ha teljes önkormányzatot kapnak azok a területek, ahol a német faj van többségben. Ha ezt megadják, Csehszlovákia megmaradhat jelenlegi határai között

és a központi kormány gyakorolná a hatalmat az államközösséghez tartozó egész terület fölött. A külpolitikát továbbra is Prágában intéznék, viszont minden nemzetiség külön-külön minisztériumot kapna, hogy az illető nemzetiség érdekei fölött őrkdjék. Az önkormányzat a határmenti 50 kilométer széles területre terjedne ki és egy-két nyelvszigetre nyugati Csehországban. Elszórtan továbbra is élnek németek a csehek között és viszont.

— Ha a prágai kormány elfogadja ezt a megoldást, biztos lehet abban, hogy a németek a köztársaság állampolgárai maradnak továbbra is. Ha elutasítja, akkor követelni fogjuk, hogy magunk döntünk a saját sorsunk felett. Ezesetben ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy

nemzetközi ellenőrzés alatt népszavazást tartsanak afelett, vajjon továbbra is a cseh állam polgárai akarunk-e maradni, vagy a német birodalomhoz akarunk csatlakozni. Egy ilyen népszavazás eredménye nem lehet kétséges. A szavazatoknak legalább 88 százaléka a Németországhoz való csatlakozás javára esnek.

— Lehet azonban még egy harmadik megoldás is, de ez csak a végső kényszer esetén. Akkor, ha ez előbbi két megoldás egyike sem

tett, hogy kínosan rendbe tartott virágai nehogy felre'pjenek.

Egyik vonalon sötétben bágyadt lobétiak huztak egyenest, másikon apró rózsaszín virágu begonia büszkélkedett, a harmadikon csillagfeju aggerátum nyújtogatta illattalan fejcskékjét. A pázsitkockák mereven sorakoztak és az elvezett szarkaláb-katonák helyén, szabályos sokszögben, tarkalevelű szegélynövénnyek unatkoztak kenyesen.

De est megveregette arcát az ura és bölcső-kolt könnyes szemébe: Látja, kis bolondom, mennyivel szebb most a kertünk, most már nem csufolhatja ki magát senki. Hiszen csak magáért akartam, hogy senki ne találjon kivételt a maga gazdasszonykodása körül.

Ilyen szavak után nem lehetett tovább könynezn.

És odakint a méhes előtt a kitépett kis borzasok mind megfogamzottak. Előbb még selymődve, betegesen türték a helyváltozást, aztán egyszerűre nekiiramodtak és versenyezve tolták kis pófácskájukat egymás hegyén-hátán a nap felé. Az asszony innét vitt be illatot a szobák vázáiba és estéknént ide járt ki hazaemlékezni.

Kint erősen sötételni kezdett. Az asszony hirtelen abbahagyta a virágtisztítást, beszaladt, hogy felöltözzék, mire az ura visszaérkezett. Egy-kettő, gyorsan, gyorsan, hogy az ura örüljön készségének és elfelejtse az előbbi ellenkezést.

A férfi meglepetve szorította magához kipirult arcú asszonyát: Örülök, hogy ilyen bátran elszántad magadat.

Tudod, hogy már azzal jöttem haza, hogy ha annyira nem akarod, hát inkább itthon maradjunk.

Az asszonynak elég volt ennyi. Megbékélt szívvel mondogatta magában: Nem fontos, hogy igazunk legyen, ha szeretetet kapunk helyette.

kerülne megvalósításra. Ha a cseh elnyomás tovább folytatódik, a szudéta-németek a német birodalomhoz fordulnak és ez egy napon azt a kötelességet róná a német kormányra, hogy közbelépjen és visszavezessen bennünket a német közösségbe.

Henlein végül kijelentette, hogy közölte Hodzsával, hogy semmiféle félmegoldást nem fogadhat el. Az állam teljes revízióját követeli. Semmiféle papirtervvel nem elégszik meg, csak olyan tervről lehet szó, amelyről a gyakorlati alkalmazás során már bebizonyosodott, hogy teljesen kielégítő.

A SZUDÉTA-NÉMET PART HELYTELENNEK MINŐSÍTETTE A HÁROM MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGRŐL SZÓLÓ KÖZLEMÉNYT.

Prágából jelentik: A szudéta-német párt csütörtök este közleményt adott ki. A közlemény hangoztatja, hogy Henlein Ward Pricenak nem adott formaszertinti nyilatkozatot, csak magánbeszélgetést folytatott vele. A „Daily Mail”-ben megjelent közlemény nem tekinthető hitelesített nyilatkozatnak, az csupán Ward Price benyomásának ismertetése, amelyet a beszélgetés alkalmával szerzett. Ami a három megoldási lehetőséget illeti, Ward Pricenak erről szerzett benyomásait szudéta-német részről helytelennek minősítik.

ANGOL BÉKEKÖZVETÍTŐ UTAZÁSA BERLINBE, PÁRIZSBA ÉS PRÁGÁBA.

Londonból jelentik: William Streng, az angol külügyi hivatal közép-európai osztályának főnöke, Berlinbe, Prágába és Párizsba utazott azzal a megbizatással, hogy az ottani angol nagykövetségek munkáját támogassa, illetve, hogy mint békítő tényező járjon közbe a német—cseh viszályban.

A RÓMAI NÉMET NAGYKÖVET ISMÉT AZ OLASZ KÜLÜGYMINISZTERNÉL.

Rómából jelentik: Ciaino gróf, olasz külügyminiszter csütörtökön kihallgatáson fogadta Mackensen német nagykövetet.

PETAİN TÁBORNAGY BESZÉDE A FRANCIA NEMZETI EGYSÉGRŐL.

Cannesből jelentik: Pétain tábornagy csütörtökön a tüzharcosok nemzeti szövetsége értekezletének záróbeszédében beszédet mondott. Hangoztatta, hogy Franciaország jelenleg súlyos helyzetben van, de még semmi sem vesztett el. A megerősödés első feltétele, hogy minden francia lelke egybekovácsolódjék a nemzeti érzésben. Ha látszólag nincs is teljes egység, amint egyetlen idegen katona erőszakkal átlépné a francia határt, azonnal meglenne a teljes nemzeti egység. Ezt tudja az egész világ. Meg kell azonban akadályozni, hogy ez az idegen katona még csak ennek a megkísérlésére is gondoljon.

Alja Rachmanova:

Balhatatlan szerelmes

(Tolsztoj házassági tragédiájának regénye.)

Dante kiadása.

Ara 202 Lei és portó.

Kapható: könyvostályunknál.

korcsnövésű szegélyvirágokat ültethessen el. Ugy, mint a szőlőintézőknél, a számtartónál és bent a kestélyban: kiméricskelt, szigorú vonalú kertet. Nem és nem! Legyen inkább százszor „parasztkert” az övé, nem öli meg a virágait, nem cseréli ki hideg arcu fűpázsitra és torz, nyesett virágokra.

Egy hétig dacolt. Egy hétig folyton temetett. Mert ugys tudta, ez lesz a vége: engedni kell. Mindég az asszony enged, mióta a világ a világ. Az okos asszony, a békeségért.

Egy kiadós, nyári zápor után megérkezett a főkertész. Napsütött arcából vidáman csillogott a vigasztalás:

— Ne busuljon, tekintetes asszony, pár óran belül olyan kertet varázsolok én ide, hogy mindenki emgírigyeli. Ezt a sok vacakot kihanyom, már vágják kint a pázsitkockákat is, egy-kettőre rend lesz itt.

A kertészlegények egymásután behordták a koscsikról a lapos, széles ládába szorított palántákat, virágzó töveket, aztán marokra fogták dédelgetett borzas virágait és az utszélre rakásra dobálták.

Össze kellett harapni a száját, hogy sirva ne fakadjon. Pillanatok alatt megöltek mindent. A pillangók ijedten köröztek a levegőben, nem értették a hirtelen virághullást. A méhek döngve belefúrták magukat a kitépett halomba, kétségbeesett jelszóval, hogy mentünk, ami menthető. Akkor öltött az ő eszébe is, hogy az ijedten kereső kis állatokat látta: a méhes előtt van hely. Előkiáltotta a konyhalányokat, vigyázza kosárba szedette a kidobott kis növényeket és a méhez elé vitette. Maga is nekgyürkőzött és amit csak lehetett, a nedves, esővert talajba, elültetett. Mikor a búsan lecsüggött fejű kis pajtásait látta, mégis csak kicsordult a könnye.

A főkertész mért, vonalozott, spárgát fész-

Változás történt

Benyomások Dimancescu propaganda vezérigazgató sajtóértekezletéről

A vidéki napilapok képviselőinek bucu- resti értekezlete, mely nyomokat hagyott a résztvevőkben, pedig a lapemberek már mesterségükben fogva sem olyan könnyen hevülő és hívő, érzelgős fiúk, hogy valamely esemény, ha még oly meglepő, meggyőző és szívhezszóló is, a lelkesedés különös hőfokára tudná hevíteni őket vagy a meghatottság mély benyomások fölvevására alkalmas lágy lelki halmazállapotát idézné elő náluk...

De ez az értekezlet s az azt követő díszvacsora mégis oly rendkívüli volt, hogy arra emlékezni s arról beszélni sokáig kell még.

Már az a körülmény is, hogy meghívták a kisebbségi napilapok képviselőit egy értekezletre, amelyet az elnöklő propaganda- és sajtóvezérigazgató ezekkel a szavakkal vezetett be: „azért hívtam meg önöket, hogy személyesen megismerkedjünk és meghallgassam, milyen problémák foglalkoztatják önöket, mik a kívánságuk”, — már ez is a rendkívülség erejével hat.

Hogy a vidéki sajtót, — amelynek életében a népkisebbségek tagadhatatlanul jelentős helyet foglalnak el, — valaki központi értekezletre hívta volna, arra még nem volt példa Nagyrománia fennállása óta. Még kevésbé volt rá eset, hogy a kisebbségeket — ha többségükkel egy kalap alá vonja is — erre a figyelemre méltatták volna.

Emlékezzünk csak vissza a Magyar Párt néhány évvel ezelőtti tett parlamenti javaslatára: ülünk le a zöld asztalhoz és tárgyaljuk meg a kisebbségi kérdést, hallgassák meg, mi fáj nekünk, keressük meg bajaink orvoslásának a módját és azokat a feltételeket, amelyek mellett a magyar népkisebbség méltóan, népi létének, műveltségének, gazdasági érdekeinek biztosításával beilleszthetők az állam életébe.

Ezt a javaslatot annakidején, a pártpolitikai kormányok uralkodásában egy nem is kimondottan jobboldali, sőt magát liberálisnak nevező kormány visszautasította. Akkor azt mondták: Nem tehetted meg a kormány; nem a saját felfogása, hanem a szélső jobboldaliak miatt...

És most egy rendkívül fontos kormánytényező, a propaganda vezérigazgatóság, amely szinte-szinte minisztériummal egyenrangú, vállalja a román nemzeti felelősséget, az ördümet, vagy minek is nevezzük, vállalja, sőt örömmel, megnyugodással, céltudatosan, közvetlenül vállalja a módszer-változtatás rettentőnek vélt kockázatát s leül a kisebbségi közvélemény irányítóival a zöldasztalhoz, leül ezekkel az utóbbi esztendőkből oly megdöbbentően és elkéserítően figyelmen kívül hagyott elemekkel a fehér asztalhoz is.

Mi történt?

Új ritmus löktet az ország belső életében, amit megkönnyebbüléssel kellett megérezniük azoknak, akik résztvettek ezen az értekezleten.

Mi okozta ezt? A pártpolitika kikapcsolása? Vagy a szélső jobboldal megfélemlítő erejének hatálytalansítása? Vagy egyetlen nagy ország mentő és országépítő akarata, amely ma minden vonalon megnyilatkozik és a közélet minden vonatkozásában és minden területén új hangoztat, új hitet, új lendületet ad?

Kérdően néztünk egymásra: Csakugyan mi volnánk azok, akiket ide hívtak s akiknek véleményére, problémáira annyi idő után kíváncsi lett valaki? Mi vagyunk azok a felszólalásra, tanácskozásra meghívottak, ugyanazok, akik az utóbbi időben már szinte mukkanni se mertünk? Mi vagyunk azok, akiket, ime az értekezlet elnöksége figyelemmel meghallgat s akiknek szavai iránt a tanácskozó-terem széksorában ülő román kartársak és lap-tesztvérek is a legteljesebb érdeklődéssel fordulnak? Mi vagyunk ezek, kisebbségiek, ugyanazok, akik

a képviselőházban, sőt a szenátus böles és komoly testületében is annyi türelmetlen lehurrogással találkoztunk: az utolsó esztendőök egyre barátságatlanabbá, egyre borúsabbá váló közéleti légkörében?

Bizonyos, hogy itt lényeges, nagy és megnyugtató változás történt.

És az értekezletén, ezen az országos jellegű tanácskozáson az is megtörténhetett, hogy az egyik német kisebbségi lap képviselője a saját anyanyelvén szólalt fel és mondott nagyobb, emelkedett hangú beszédet. Igaz ugyan, hogy világnyelven, de mégis csak egy kisebbség nyelvére beszélt, amely nem is a legtöbb lelket számláló kisebbsége az országnak s amelynek az utóbbi időben minden simulékonysága és örök kormánytámogató módszere ellenére is súlyos veszteségeket kellett elszenvednie... De a lényeg az, hogy senki se zavarta a kisebbségi anyanyelv jogának érvényre szerező felszólalót. Végighallgatta az elnökség is s a többi jelenlevők is, közbeszólás nélkül, kissé meglepődve bár, de nem megütöztve és korántsem türelmetlenül, akár értették, akár nem.

Pár hónappal ezelőtti ez még lehetetlen lett volna.

És a román felszólalásokban sem volt egyetlen hang sem, amely bennünket, a kisebbségi sajtó és lapkiadás képviselőit akár szakmai, akár nemzeti önértékünkben, vagy akár gazdasági érdekeinkben sérthette volna. Hangzottak el ugyan pánaszos kiáltások, amelyek azt ítékeztek kifejezésre juttatni, hogy bizonyos tervezett kormányzati intézkedések következtében csak a román vidéki sajtó érdekei veszélyeztetődnek, a kisebbségi érdekek azonban nem, — de ezek a felszólalók is siettek hozzátenni felajánlásukhoz olyan kijelentéseket, amelyek a kisebbségeket egészen a súlyos önkritikáig mértőn méltányolják s így formailag is elviselhetővé tették a lényegében — vég-eredményben — megértést érdemlő kifakadást.

És a banketten. Igaz: a megjelent kisebbségiek számaránya is kifejezésre juttatta jelentőségüket s ezt a pohárköszöntők szokványos szólamái éppoly kevésbé kerülhették meg, mint egészen ösztintmegnyilatkozásai. De mégis rit-

* Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyék reggelenként felkeléskor egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Kérdezze meg orvosát.

ka tünet volt: egymást érték a felszólalások, amelyek a kisebbségi kérdéssel foglalkoztak. És rokonszenvesen, megértően foglalkoztak.

Ki tartotta ezt szóra érdemesnek az utóbbi időben? Már ott tartottunk, hogy kompromittált volt egy politikus számára, ha baloldali volt is, ha szocialista volt is, hogy türelmesen vagy megértéssel, létjogot elismerően beszéljen a kisebbségekről. És most jött egy vezető férfi, egy nagyműveltségű, munkás, világot járt egész ember, akire a legfőbb belátás a nemzeti propagandát bízta, aki százszázalékosan fajromán leírú és forró román érzésű, de aki nem csinált titkot belőle, hogy a nyelv, amelyen beszélni először megtanult, a német volt, hogy Ardealban jártában szívesen lesett el egyszerű kifejezéseket a magyaroktól, akikkel mélységesen rokonszenvez s hogy házában egy alkalmazottján keresztül a legteljesebb nagyrabecsülés ébredt benne az ukrán népjellem és lelkiesség iránt...

És a megértés szellemére ültette poharát és a maganyelvű lapok képviselői elfojhatatlan „Eljen”-nel köszönték meg a meleg értezt, a nemes felfogást, a szívből jövő és szíveshez szóló szavakat. (Csakugyan? Mi kiáltottunk volna „Eljen”-t Bucurestiben? — kérdeztük dalmétkodva magunkat.)

És még tovább. Nagy beszéd hangzott el egy volt miniszter ajkáról, aki saját kifejezése szerint „az elnyomás gyűlöletes hivatalát vezetted két évig s ez idő alatt beláthatta, hogy elnyomással nem lehet semmire se menni.” És ez a volt rendőrmisztér valósággal magasztaló szavakat talált a kisebbségek nagy és az országépítés munkájának el nem mellőzhető értékeinek méltatására.

S a propaganda vezérigazgató oly spontán fellobbanással, amilyen csak az ember legőszintébb perceiben következhet be, helyeselte és magáévá tette a nemzetpolitikai okosság és mérséklet ez ékes formába öntött megnyilatkozását.

Mondom, gyökeres és örvedetes változások benyomásait hoztuk magunkkal Dimancescu propagandügyi vezérigazgató sajtóértekezletéről s fontosnak érezzük, hogy ezeket a benyomásokat, amelyek nem a könnyen hívő, gyermeketegen beugró és oktalanul lelkesedő emberek benyomásai, továbbítsuk azoknak is, akik nem voltak ott.

(i. h.)

Gristea Miron patriárka, miniszterelnök, varsói látogatásakor koszorút helyezett az ottani Ismeretlen Katona sírjára. A patriárka mellett balról Vizerion metropolita, jobbra Dionisie metropolita láthatók

Alengyel sajtó a zsidó kérdés megoldását sürgeti

Varsóból jelentik: A „Gazeta Polska“ a zsidó kérdésnek tömeges kivándorlással való megoldását s így a zsidók számszerű csökkentését kívánja. A lap szerint Lengyelországban a zsidók különleges szerepet játszanak a kommunista tanok terjesztésében. A „Kurjer Polska“ zsidóellenes törvény benyújtását kívánja, melyet a parlament őszi ülésükán tárgyaljanak le.

Háborús kormány alakult Japánban

Tokióból jelentik: A japán kormány fontos átalakuláson ment keresztül. Ugaki tábornok lett a külügyminiszter, Araki tábornok pedig a közoktatásügyi tárcát vette át. Kereskedelmi és pénzügyminiszter Ikeba lett. Az átalakított kormány ugynevezett háborús kormány. Első feladatának azt tekinti, hogy sikerre vigye a kínai hadjáratot. Céltul tüzte ki Hankau elfoglalását és Csang-Kai-Sek letörését. Az új kormány arra törekszik, hogy elérje harmadik hatalmak, különösen Anglia semlegességét, a mozgósítás szigorú keresztültételét és a hadsereg ujjaszervezését.

Nyugdíjintézetet kapnak a magántisztviselők

Bucurestiből jelentik: A Magántisztviselők Egyesülete Szövetségének kezdeményezésére az elmúlt hét végén vacsora keretében ünnepeltek Bucurestiben négy magántisztviselőt, akik 40 év óta teljesítik hivatásukat. Az ünnepesen megjelent Ralea munkaügyi miniszter is, aki fel szólalt és közölte, hogy az üzleti alkalmazottak nyolcórás zárójára és a felmondások megindokolásának kötelezettségére vonatkozó törvényrendeleten kívül törvénytervezetet készít a miniszterium a magántisztviselők nyugdíjazására is.

N. K. Constantinescu, a Magántisztviselők Federációjának elnöke, az „Argus“-ban foglalkozik a magántisztviselők nyugdíj-intézetének felállításával és megírja, hogy tervezetet dolgoztak ki a magántisztviselők nyugdíjintézetének felállítására, amely négy variációt ölel fel. A nyugdíjazási korhatár 55 és 65 év között lesz.

Csempészek és csendőrök golyópárbaja a cseh határon

Satumare. Saját tud.

Páratlanul izgalmas golyó-párbaj színtere volt tegnap éjszaka a Haimeu közelében levő cseh-román határ. Bizalmas értesítés következtében Stoicescu csendőrnagynak tudomására jutott, hogy az éj leple alatt csempészbanda akar árut szállítani az országba. Az őrnagy több csendőr és csendőrőrmester társaságában lesben állt a Turj és Botarci között elterülő erdőben. Éjjelig nem vettek észre semmi gyanúsat. Egy óra tájban azonban a határ felől csörtetésre lettek figyelmesek. A koromsötét, feleleges éjszakában csak ősztűnik által vezérelve, a csendőrök a zaj irányába indultak. Néhány perc múlva látták, hogy csempész-karaván tart az ország felé. Megállásra szólították fel a csempészeket, akik azonban, csomagjaikat eldobva, futásban kerestek menedéket. A csendőrök erre sortűzel adtak le, mire a csempészek az erdő fái közül szintén sortűzzel válaszoltak. Szerencsére a golyók senkit sem sebesítettek meg. A csempészeknek sikerült elmenekülniök. A megtalált három csomagban felbecsülhetetlen értékű cseh selyem szövet és selyemharisnya volt. A csendőrség erősen nyomoz az ismeretlen csempészek után.

A LEGYEK

az ember életére törnek az általuk

mindenféle terjesztett milliárdnyi baktérium fertőzése révén! Óvja meg egészségét és pusztítsa el a legyeket FLY-TOX-szal. FLY-TOX egy pillanat alatt megöli a legyeket!

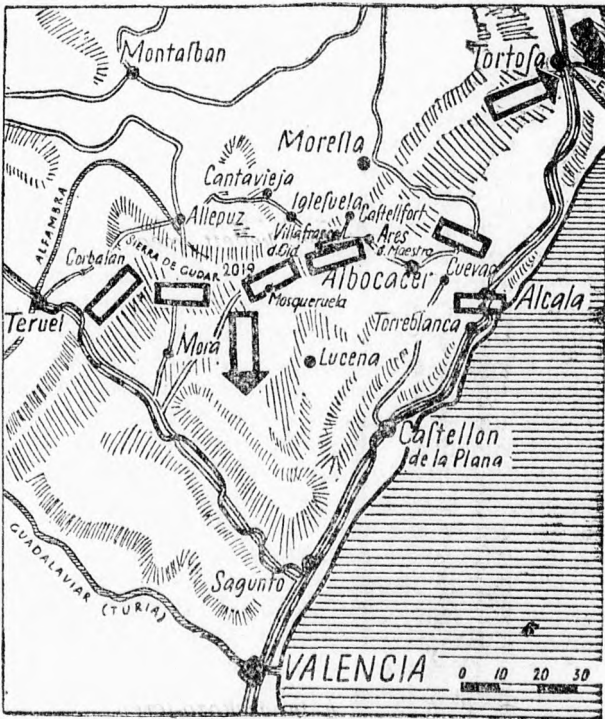
A semlegességi bizottság megszünteti a spanyol háború külső támogatását

Két bizottság száll ki a külföldi önkéntesek hazaszállítására. A francia és portugál szárazföldi határon visszaállítják az ellenőrzést. — Csak a szovjetkövet mondott ellen a határozatnak

Londonból jelentik: A semlegességi bizottság csütörtökön ülést tartott és a szovjet képviselőnek kivételével egyhangulag elfogadta az önkéntesek visszahívására és a határok ellenőrzésének visszaállítására vonatkozó javaslatot.

A semlegességi bizottság elnöki albizottsága által elfogadott tervezet szerint az önkéntesek visszahívása kategóriák szerint történik. A hadviselő jogokat megadják a két spanyol küzdőfélnek, mielőtt az önkéntesek visszahívásában lényeges előhaladás történt. Tizezer önkéntest kell visszavonni arról az oldalról, ahol igazoltan kevesebb a külföldi önkéntesek száma. A másik oldalról ennek arányában történik a visszahívás. Ez volt az egyetlen pont, amelyhez a szovjet megbízott is hozzájárult. A francia-spanyol és spanyol-portugál határon visszaállítják a szárazföldi ellenőrzést és 15 nappal ezután történik a földi ellenőrzés. Ezután történik a visszahívás. Ez volt az egyetlen pont, amelyhez a szovjet megbízott is hozzájárult. A francia-spanyol és spanyol-portugál határon visszaállítják a szárazföldi ellenőrzést és 15 nappal ezután történik a földi ellenőrzés. Ezután történik a visszahívás. Ez volt az egyetlen pont, amelyhez a szovjet megbízott is hozzájárult.

tervet, kéjre fel kormányát, hogy változtassa meg eddigi felfogását és csatlakozzék az albizottság többi tagjához.

Báile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükrörfürdőjegyek kiadói hivatalunkban kaphatók.

Franco tábornok csapatai diadalmasan üzik a köztársasági spanyol csapatokat Villafranca, illetve a tengerpart felé. Térképünkön a hadállás jól ellenőrizhető.

EMBEREK ÉS TÁJAK

A Halyday Fellowes expedíció beszámoló a világ egyik legkülönösebb nagyvárosáról

London, május hó.

Halyday Fellowes, aki most tért vissza a legsötétebb, vagyis legbelsőbb Afrikában vezetett expedíciójáról, beszámoló a világ legkülönösebb nagyvárosáról.

Az Anglia és a batori néger államának szultánja között 1900-ban kötött szerződés, bár még érvényben van, csaknem feledésbe ment. Csak még a politikai következmények, amelyek a világ legkülönösebb fővárosának fennmaradását eredményezték, vannak érvényben.

Afrika szívében, a Csad-tótól nyugatra terül el a világ egyik legtermékenyebb vidéke. Síkság, csak kevés dombhullámmal, az év minden szakában a legdúsabb vegetációval, melyet a kővér talaj jóformán minden emberi munka nélkül fakaszt. Kenyérgyümölcsök, gyümölcs és főzelék épp oly gazdagon tenyészik ott, mint a legfüvesebb legelők, melyeken a legpompásabb jószágok legelnek. A fekete földrészt belseje ez édenjének négeri: a batorik nép, büszke s a gyakorlatban máig le nem győzött törzse, amely az afrikai benszülöttek elitjéhez számít és amely egy szinte európai értelemben vett államot alapított. A figyelemre legméltóbb kép ebben a néger államban a főváros, Kano, melyet a világ legkülönösebb városának mondhatunk s amely, hála az angolok okos politikájának, máig eredeti állapotában maradtatott fenn.

Az idegen, aki Kanoba érkezik, a város számos érdekessége közül különösen a pompás alkutató négereket csodálja meg, akik középkori lovagi vértelben jönnek eléje. A batori nemesség képviselői, akik a szultánon kívül egyedül jogosultak érhadilöltözetet viselni. A páncél maga nem európai származású, hanem a batori négernek ősrégi, művészi tökéletességű munkája. A batorik ugyanis évszázadok óta Afrika legjobb kovácsai. Előkelő tartású, valóban nemes alakok, akik fegyverzetüket Afrika izzó napjai alatt utánozhatatlan méltósággal hordják s akik magukat nemcsak egyenrangúknak nézik az európaiakkal, hanem magukat a négernek lelkületével teljesen ellentétes módon még fölibük is helyezik.

Mert Kanóban ez az elképesztő: A fehér itt egyáltalában nem úgy lép fel, mint uralgó, hanem csak megtúrt idegen egy kizárólag négernek lakta városban. Mert Kano az egyetlen nagyváros, melyet négernek építettek és amelyben csak a batori törzs tagjai laknak. Az Angliával 1900-ban kötött állami egyezmény alapján nemcsak a Kanoba való beköltözés tilos a fehérek számára, hanem éjszaka idején nem is tartózkodhatnak a városban.

A nagy területen épült Kanónak százezer lakosa van s a város az idegent meglepi rendezett utcaszisztémájával, a kormányzati hivatalok palotáival, díszes épületeivel s a kralok és kunyhók beláthatatlan negyedeivel a munkások számára. Igazi nagyváros, mely a világ többi nagyvárosától féltékenyen őrzött exkluzivitásával különbözik. Az idegent nem üdözik ugyan benne, de olyan hidegen kezelik, amilyet a fehérekkel szemben egyetlen néger törzsnél sem tapasztalhatni. Mihelyt a nap lemegy, a fehéreknek el kell hagyniok a várost. Ez a máig a legnagyobb szigorúsággal betartott szokás azt eredményezte, hogy pár európai a városon kívül néhány nyomorúságos szállót épített az európaiak számára. Napfelkeltekor aztán megindul a Kanoba tartó utazók és kereskedők serege, hogy a város szélén a rendőrtisztviselők az idegenmegvetés kifejezésének a

világon egyedülálló módján fogadják a fehéreket.

Ez a sajtóságos „üdvözlés” úgy történik, hogy a rendőr, amint fehéret pillant meg, négykézlábra ereszkedik s arcát állhatatosan földfelé szegzi és megmarad négykézlábhelyzetében mindaddig, míg az idegen tovább nem megy. Ez a négykézlábon ereszkedés s a földre szegzett tekintet nem tisztelet jele, hanem a fe-

„Fény, amely sohasem alszik ki”

Newyork, május hó.

„The light, that never falls!” — Fény, amely sohasem alszik ki, ez a világ leggigantikusabb vállalkozásának, a newyorki Metropolitan életbiztosító intézetnek jelszava.

Amerikában a számok beszélnek. És valóban csakis számok segítségével alkothatunk magunknak fogalmat a newyorki Metropolitan életbiztosító intézetnek nagyságáról. A Metropolitan központi irodájában, mely három felhőkarcoló felett terjed el, 15.000 hivatalnokot és körülbelül 30.000 üzletszerzőt foglalkoztat. Biztosító tőkéje 20 milliárd dollár, a napi forgalom 12 millió dollár. Egy esztendő alatt 100 millió levél érkezik s házi könyvtára 100.000 kötetet számlál.

Egyedül a központi irodában 120 orvos rendel s vannak irodai termek, melyekben 150 ember dolgozik. Hogy ilyen gigantikus számok mellett egyéb csodákat is felsorolhatunk, magától értetődik. Egyik ilyen csoda, hogy naponta minden alkalmazott ingyen kap ebédet, egy kalóriában pontosan kiszámított menüt, mely növeli a munkaképességet. Így az ebéd költségei a fokozott munkateljesítmény révén megtérülnek.

Híftófiútlál elnök

A Metropolitan elnöke, Frederic Ecker, 60 esztendőn felüli szeretetreméltó ember és senki, aki az amerikai viszonyokat ismeri, nem fog rajta csodálkozni, hogy ez az Ecker úr 14 esztendősen korában, nevétséges heti bérrrel, mint kifutófiú, kezdte a Metropolitannál. Mára az iroda 70 liftje közül az egyik az ő számára van fenntartva, irodája egy mahagóni tündérmese, öt titkárnője van és évi 150.000 dollár tiszteletdíja. Kinézésre kis termetű, nozgekony, barátságos, szemüveges úr, de bonhomija mögött acél szív és jég kedély lakik.

Morley úr munkában

Azt az urat, aki a társaságnak legtöbb pénzt takarított meg, Morleynek hívják. Pontosán reggel háromnegyed hétkor felmegy a Metropolitan-building tornyának tetejére, kezét fog egy zongorajátékoskal és pontosan 7 óra-
kor rádió útján közölt vezényszavára megkezdődik társasága klienseinek tornaórája. Mert Morley úrnak az a kötelessége, hogy a Metropolitan leadójának segítségével tornáztassa a biztosítottakat s így életüket meghosszabbítsa. Egyáltalában a Metropolitannál az életbiztosítás tulajdonképpen biztosítása a minél hosszabb életnek s a társaság elképzelhetetlen intézkedéseket tesz, hogy biztosítottai halálának időpontját minél jobban kitolja. Megbetegszik valamelyik kliense, akár az Egyesült Államokban, akár Kanadában, a Metropolitan azonnal

hérek iránt érzett megvetése. A rendőr ugyanis meg akarja magát kímélni attól, hogy a fehérek „piszkos” arcára tekintsen. És benn a városban is, a legforgalmasabb helyen is, ha egy rendőr fehérrel találkozik, azonnal végrehajtja a megvetésnek ezt az aktusát.

Hogy ezt az „előjogot” csak a rendőrség élvezi, annak oka az, hogy a nemesi rendhez tartoznak. A néger állam szultánja, akinek uralma kizárólagosan a nemesekre támaszkodik, minden nyilvános funkciót, tehát a rendőrit is, a nemesekkel végeztet.

Kano néger nagyváros alkotmánya ősrégi és ősrégiék különös életformái is. Anglia, amely a batori törzs felett csak a szükséges gyarmati ellenőrzést gyakorolja, ennek az érdekes államnak minden politikai és kulturális berendezkedését érintetlenül hagyta. Így maradt meg Afrika szívében a világ „legfajtisztább” nagyvárosa, amelyben az egyik legszebb és legbüszkébb néger törzs a fehérek civilizációja iránti legyőzhetetlen ellenszennel ősi szokásai és erkölcei szerint él.

orvost küld hozzá, betegápolót, gyógyszereket, röviden mindent, hogy a beteg egészsége mielőbb helyreálljon. A Welfare Division — jóléti osztály munkája olyan példaszorú, hogy egész viceirodalom támadt körülötte, akár a Ford-autók körül.

Az amecikaiek takarékpénztára

A Metropolitan az amerikai takarékpénztára. És a vállalkozás hallatlan fellendülése, az életre és halálra való spekuláció üzemenek ez a gigantikus méretekre emelkedése igen nagyszabású az államokban a szociális biztosítás foghatóságával magyarázható. Senki sem csodálkozhatik rajta, hogy ez a társaság még a saját kereteiben is üzleteket csinál. A társaság minden tagja köteles a társaságnál biztosítani magát betegség, baleset ellen és halál esetére. És a társaság mindent elkövet, hogy minél kevesebbet kelljen biztosításuk révén kifizetni alkalmazottainak. Ezért az irodahelyiségeket a leghigiénikusabban építették, fotoelektrikus cellák szabályozzák a világítást, ha a napfény nem elegendő, automatikusan mesterséges világítást kapcsolnak be, a levegőtisztító készülékek állandóan működnek, a falakat zajlompító és lármaelnyelő készülékek fedik és két óriás méretű tornaterem gondoskodik róla, hogy az alkalmazottak testi frissesége megmaradjon.

Míndez azonban semmiképpen nem egy puha szívet jellemez, hanem sokban inkább az amerikai pénzember hideg számítását.

P. Hitter József S. J.:

Spanyol tűztenger

Nincs Európában ország, hol égetőbb aktuálissal jelentkeznének a katolicizmusnak létkérdéssel összefüggő problémái, mint Spanyolországban! Olasz légiók és német különítmények állnak ott szemben szovjet hadosztályokkal, öt nemzet bombavetői dűbörögnek a spanyol városok és falvak felett, népek szabad csapatai harcolnak egymás ellen mindkét oldalon: valamiért... A küzdelem látszólagos megoldása — nagyhatalmi erdekek öszecsapása és szinte politika-alatti erőfeszítés — könnyen eisiklást enged tévmagyarázatok felé. Az olasz, francia, angol, német, szovjet-orosz erdekek robbannak össze spanyol földön: a Földközi-tengerért, a földközi-tengeri hatalmi egyensúlyért — ez a látszat!

A spanyolok háborúja ez? Miért szenved a spanyol nép öt nagyhatalom légibombáinak és gránátjainak tűztengerében? Mi az ama apokaliptikus tűztenger lángjaiban? — Erről szól a „Spanyol tűztenger”!

Ara kartonkötésben 60 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyed évre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyed évre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Kéziratokat nem örvülünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresszi időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A szél tovább gyengül, változó felhőzet, kisebb futó eső, már inkább csak a keleti határszéles, erős éjjeli lehűlés, a napali hőmérséklet emelkedik.

ŐFELSÉGE JELENLÉTEBEN LEPEZTÉK LE AZ ATHENEUBAN PETRESCU TÖRTÉNELMI FALFESTMÉNYÉT. Bucuresszi. Saját tud. Az Atheneu-ban csütörtökön nagy ünnepségek keretében leplezték le *Cosmin Petrescu* nagy falfestményét, amely a román nemzet történetének nagy eseményeit ábrázolja. Az ünnepségen jelen volt II. *Károly király* is, *Mihály* nagyvadjával együtt.

FIZETIK A NYUGDIJAKAT ORADEÁN. Saját tud. Mint jelentettük, a pénzügyigazgatóság csütörtökre várta a májusi nyugdíjak kifizetéséhez szükséges kiutalást. A kiutalás pénteken érkezett meg. A pénzügyigazgatóság azonnal megkezdte a nyugdíjkönyvek beszedését és az alábbi sorrendben fizeti a nyugdíjakat: Pénteken a katonai és pénzügyi nyugdíjasokat. Szombaton a polgári nyugdíjasoknak havi 1500 leiig. Vasárnap délelőtt 1500—3000 leiig terjedő nyugdíjakat és hétfőn kifizetik az összes nyugdíjasokat.

Vagyonzárlatot rendeltek el *Satumare* volt városi főmérnökének ingatlanára. *Satumare*. Saját tud. *Mátyus István* *satumarei* asztalosmester 420 ezer leies kártérítési pert indított a város ellen, mert a mérnöki hivatal által kibocsátott terv alapján megkezdett sugárúti házának építési engedélyt visszavonták. Ebben az ügyben most érdekes fordulat állott be. *Nisulescu Dumitru* polgármester — a kártérítési per harása alatt — utasította a város jogügyi osztályát, hogy a néhány nappal ezelőtt rendelkezési állományba helyezett városi főmérnök vagyonára a telekkönyvnel 600 ezer leies betáblázást végezzen. *Dr. Boca Nicolae* városi ügyész ma be is nyújtotta a telekkönyvhöz az erre vonatkozó okiratot. A polgármester elgondolása szerint a város ebből az összegből fedezné volt főmérnöke miatt nyakába szakadó kártérítési perek kiadásait. Egyébként *Mátyus István* kérésére a járásbírósg az elmúlt nap helyszíni szemlét tartott a betiltott épületnél. A kinevezett szakértők szombaton nyújtják be írásbeli véleményüket.

Tízéves találkozó. Az oradeai *Immaculata* intézet 1927—28-ban végzett növendékei felkértek, hogy a június 29-én tartandó találkozóra hiadéktalanul jelentkezzenek volt osztálytársukná: *Megyeri Borbálánál*, Oradea, Str. Wilson 46.

Százötvenezer leies adóalapig nem kötelesek üzleti könyvet vezetni a kiskereskedők és kisiparosok. Oradea. Saját tud. Az oradeai pénzügyigazgatósághoz fontos rendelet érkezett a pénzügyminiszteriumból, amely szerint a kiskereskedőknek és kisiparosoknak, kiknek adóalapja nem haladja meg a 150 ezer leit, nem kötelesek üzleti könyvet vezetni. Az új rendelet azért olyan fontos, mert eddig csak azok a kiskereskedők és kisiparosok voltak mentesítve a rendszeres könyveléstől, akiknek adóalapja 75 ezer lei volt.

Zürichi zárlat. Párizs 12.16 fél, London 21.70 fél, Newyork 433, Brüsszel 73.90, Milánó 23.09, Amszterdam 242.05, Berlin 176, Bécs — schilling 52, Prága 15.25, Varsó 82.50, Belgrád 10, Bucuresszi 325.

Terményárak. Cluj. Saját tud. A cluji Áru- és Hivataltal terményárak: buza 620, árpa 410, zab 500, tengeri 360, bab 550, 0 és liszt 1180, 4-es liszt 1100 5-ös liszt 1060, tengeri liszt 470—540, korpa 310, széna 150—170, lucerna és lőhere 200, buzaszalma 85, tőkmag 720 lei métermázsánként.

ÓVADÉK ELLENÉBEN SZABADLÁBRA HELYEZTEK DR. PAPOLCZY LÁSZLÓ SEINI ÜGYVÉDET. *Satumare*. Saját tud. A seini halálosvégű lövöldözés ügyében letartóztatásban lévő *dr. Papolczy László* védőinek kérésére a vizsgálóbíró 30 ezer lei óvadék ellenében szabadlábra helyezte az emberöléssel vádolt ügyvédet. *Dr. Salea Nicolae* vezetőügyész és *Hales Ioan* vizsgálóbíró figyelembevették azt a körülményt, hogy *dr. Papolczy* súlyos belső betegségben szenved.

Tolatas közben ütközők közé került egy vigyázatlan vasutas — nyomban meghalt. *Mercurea-Ciuc*. Saját tudósítónktól. *Dragomir Ioan* 37 éves fékező alig néhány hónapja lépett a CFR kötelékébe és a mihamilei állomáshoz osztották be. Az egyik nap teherkocsi szerelvényt állítottak össze. *Dragomir* tolatas közben össze akart kapcsolni két kocsit, azonban vigyázatlanságából olyan módon került az ütközők közé, hogy azok a fejét valóságos összepréselték. Természetesen nyomban meghalt. A hivatása közben halálos balesetet szenvedett vasutas családosa ember volt és három gyermek maradt utána.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Clujon. Az EGE szokásos tavaszi méhészeti tanfolyamát folyó évben június 8-tól 18-ig rendezi meg. A 10 napos tanfolyamon bárki részt vehet korra való tekintet nélkül. A tanfolyamon előadásra kerül egy elméletileg, mint gyakorlatilag az okszerű méhészet. Annak befejeztével pedig a hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak. Tekintve, hogy a méhészet, mint mellékfoglalkozás igen jövedelmező s azt hivatalnok, szabadfoglalkozású vagy bárki más űzheti, máris nagy érdeklődés nyilvánult meg országszerte. A részvételi szándékot 5 nappal a tanfolyam kezdete előtt tanácsos bejelenteni, amikor beiratkozási díj címen 100 lei fizetendő. Jelentkezéseket elfogad az EGE titkári hivatala, Cluj, Str. Andrei Mureşan 10.

Háromhetes gyógykúra

Budapesten,

a hatalmas fürdővárosban

Ingyen vizum. 50% kedvezmény a magyar vasutakon. Lakás és teljes ellátás luxus szállodákban. Kiszolgálás. Orvosi felülvizsgálat. Kedvezmények minden téren.

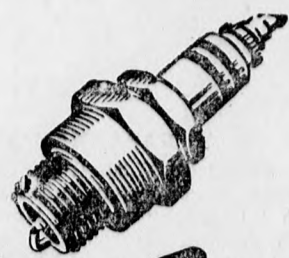
A fizetéseket leiben lehet eszközölni az

EUROPA

román nemzeti utazási és turisztikai szervezet minden ügynökségénél. Oradeán a **DACIA** bankban, Str. Reg. Ferdinand 9.

Alvó férjére gyújtotta a házat a megvert asszony. *Satumare*. Saját tud. A rossz házastársi viszony majdnem emberhalált okozott *Rocşa* községben. Az elmúlt éjjel veszedelmes tüzvesz pusztított a községben. Két ház a hozzájuk tartozó melléképületekkel együtt porráégett. A kár meghaladja a 120 ezer leit. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy gyújtogatás történt. *Jon Grigore* *racşai* gazdálkodó hosszú évek óta rossz viszonyban él a feleségével. Az ember mindig azzal gyanúsította feleségét, hogy őt megcsalja. Napirenden voltak közöttük a veszekedések. Az elmúlt nap ismét összevesztek. A szóváltás hevében *Grigore* megütötte a feleségét. A fiatalasszony kiment a házból és szörnyű bősézet forralt. Miután férje elaludt, rongyokat szedett össze, majd petrolumot locsolva rájuk, az eresz alatt meggyújtotta azokat. Amikor a lángok a zsuptetőn magasra csaptak, elmenekült. A tűz világra felébredt szomszédok alig tudták kimenteni *Grigore* az égő házból és csak nehezen voltak képesek meggátolni a tüzvesz továbbterjedését. A csendőrség néhány óra múlva elfogta a gyújtogató asszonyt, akit bekísértek a *satumarei* ügyészségre.

Adomány. A 70 éves maróna részére kiadóhivatallunkhoz juttatták el adományait: Isten nevében (Oradea) 100 lei. özv. H-né, Oradea 100 lei, N. N. *Hunedoara* 100 lei. Az adományokat rendelkezési helyére juttatjuk.

Bosch

gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. Bucuresszi és fiókjai

Kapható az ország összes szaküzleteiben.

Az oradeai Szent Vince-intézet szöveg-tanfolyama. A Szent Vince-intézet június hó 1-én hatételes szöveg-tanfolyamot kezd, *Podolcsák József*, a „Mico” selyemszövőgyár tulajdonosának vezetésével. A tanfolyam keretében naponta délután 4—8 óráig elméleti és gyakorlati tanítás lesz. El lehet sajátítani a legdivatosabb és legpraktikusabb házziszottések olcsó előállítását gypjuból, pamutból, kenderből és selyemből. A tanfolyam anyaga magában foglalja a szálhas anyagok kitermelését, fonását, fonalszeretét, súlyszámítását, szövetszámítását, előkészítését a kötéseláncot, a szövést és kikészítést. Játssza kezelhető kis házziszövések is megrendelhetők *Podolcsák József* néli. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt a Szent Vince intézet, *Nogáll-utca* 5. Telefon 1612., vagy a „Mico” szövőde, *Calea Dr. Iuliu Maniu* 43.

Sikerrel mutatkozott be Braşovban a Thália operett-együttese. Saját tud. A cluj-oradeai Thália színház operett együttese tegnap este tartotta megnyitó előadását. A kitünő együttes bemutatkozása tomboló siker jegyében zajlott le.

Árokba fordult egy italoikat szállító tehergépkocsi. *Mercurea-Ciuc*. Saját tud. Könyven végzetessé válható baleset történt a *Bárbat Octavian*, szesznyakkereskedő-cég egyik tehergépkocsijával. A gépkocsin *Aigner Ferenc* tisztviselő irányítása mellett italoikat szállítottak a ciuci községekbe. A *Sánmartin* és *Sánraieni* község között levő, ugynevezett „Nagymező”-n a gépkocsi árokba fordult. A teljes italkészlet, mintegy negyvenezer lei értékben megsemmisült. *Aigner*, valamint a kísérő személyzet és a gépkocsivezető nem sérültek meg.

Braşovi hírek. Saját tud. Jelentettük, hogy Braşov nevezetességét a Fekete-templomot alapos restaurálás alá vették. A javítási munkálatok során tegnap megdöbbentő szerezetienség történt. Egy *Jeckel Arnold* nevű 18 éves kőfaragó ugyanis elszédült és mintegy 30 méter magasságról lezuhant. Eletesveszélyes állapotban szállították közpórházba — Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettes álkütes segítségével behatolt özv. *Spudercia Tatjana* *Virgiliu Onitiu* 13. sz. alatti lakására, ahonnan 90 ezer leit vitt magával. A rendőrség feltevése szerint a lopást csak a helyzettel ismerős egyén követte el. — A rendőrség letartóztatta *Szabo Dencs I. G.* *Duca* illetőségű szolgaleányt, aki az elmúlt éjszaka lesprta régi haragosát, *Papp János* szolgaleányt. *Papp János* haldokolva szállították a közpórházba. — *Dima Eftimiu* fékező szolgálatkózbán kiesett a robogó vonatból. Gerinctöréssel ápolják a közpórházban. — A Bv. 131. rendszámú gépkocsi, amelyet *Miskolczi Lajos* sofőr vezetett, *Predealánál* jövet, elütötte *Benedek István* 35 éves csángó gazdát, aki a helyszínen kiszenvedett. A gázoló sofőrt, a tanuk terhelő vallomása alapján a rendőrség őrizetbe vette és átadta az ügyészségnek.

Temetések Oradeán. Özv. *Nagy Sándorné* született *Godza Zsuzsanna* 76 éves korában meghalt. Temetése május 26-án volt. — *Puskás Imréné* született *Varga Zsuzsanna* 49 éves korában meghalt. Temetése május 28-án délután 3 órakor lesz a diosighi temetőben (*Caritas*).

Pospischi Rudolf szeszgyárvézető 39 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz az *Aurel Viaicu-utca* 14. számú gyászaházról. — *Pintea Gheorghenié* sz. *Keczely Mária* 67 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 6 órakor lesz a *Bolintianu-utca* 30. szám alatti gyászaházról. — *Marian Dumitru* 62 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a *Bolintianu-utcai gyászaházról*. (Erdélyi „Concordia”)

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁJUS 29.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet. 13.25 Hangverseny. 14.15 Hírek. 15.05 Vidám negyedóra. 19.15 Táncczene. 20.30 Enekkar. 21. Hírek. 21.10 Esti hangverseny közvetítése. 22.50 Hanglemezek. Közben: Hírek. Felolvasás. Majd utána: körülbelül 13.10 A hanglezmez műsor folytatása. Utána: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Majd: Közlemények.

Budapest I. 9.30 Hírek. 9.50-tól kb. 11.40 Egyházi ének és közös szentáldozás a Hősök-teréről. A szentmisét Eugénio Pacelli bíboros, pápai legátus mondja. A mise után: Öszentsége XI. Pius pápa rádiószózata. Közvetítés a Vatikán-városból. Majd a pápai szózat magyar ismertetése. 12.15—13.15 Evangélium istentisztelet. Prédikál: Domján Elek. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjából alakult zenekar. 14.15 „Hősök napján” 15. Lemezek. 16. Gazdáknak. 16.45 Cigányzene. 17.40 Az Eucharisztikus Kongresszus zárókörmenege és befejező ünnepe. 19.50 A rádió szalonzenekara. 20.25 Helyes magyarság. 21. „Emlékezzünk”. Hangjáték. 22.15 Hírek. 22.35 Cigányzene. 23.10 Katonazene. 24.25 Jazz. 1.05 Hírek külföldre.

HÉTFŐ, MÁJUS 30.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Hanglemezek. 20.05 Esti hangverseny. 21.25 Hanglemezek. 21.35 Kamarazene. Mendelssohn: Esz-dur vonosnégyes. 22.05 Maria Marinescu-Moreanu énekhangversenye. Mennet: Elégia. Bemberg: Indiai dal. Bizet: Carmen: Ária. Massenet: Cid, ária. 22.30 Hírek. 22.45 Étermi zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 9.35 Hírek. 9.50—12.30 Szentmise a Szent János káptalánál az Országháznál. 13. Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az I. honvédegyezred zenekara. 15.30 Hírek. 16. Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. „Göcsény”. Előadás. 18.30 Táncczene. 19.15 „Rémuralom”. Elbeszélés. 19.45 Cigányzene. 20.10 Helyes magyarság. 20.30 „A magyarországi német műveltség magyar munkásai”. Előadás. 21. Az Operaház tagjából alakult zenekar. 22.10 Hírek. 22.45 Vonosnégyes. 23.45 „Magyarország és az Izlam”. Arabnyelvű előadás. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

KEDD, MÁJUS 31.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Donizetti- és Bellini-művek hanglemezeiről. 20.20 Niculescu Basul énekel. 20.45 Szimfonikus hangverseny. 22.30 Hírek. 22.45 Étermi zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 9.35 „A Szent János-vivő Aranyvonat indulása Esztergomba”. 11.20 Hírek. 11.40 „Az Aranyvonat érkezése Esztergomba”. 13. Déli harangszó. 13.05 Lemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.35 Hírek. 16. Arfolyamhírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18. „Milyen hatása van a balatoni nyaralásnak?” Előadás. 18.25 Hegedű és zongoraszármok. 18.50 „Kisebbségi szerződés”. Előadás. 19.20 Lemezek. 19.40 Helyes magyarság. 19.45 „Régi urvartó”. Előadás hanglemezekkel. 20.30 Zongoraszármok. 21. Dalos, zenes katonaság. 22.35 Hírek. 23. Jazz. 24.05 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Rendőrségi fuvószenekar. 1.05 Hírek külföldre magyarok számára.

Ifj. Kendi Finály István Dr

Vitaminok és hormonok

Amatőrkötetésben 116 lei.

Az ideai nöbeldij a nagyközönség széles rétegeiben keltett érdeklődést a vitaminok iránt. Kendi Mihály könyve ebben a vonatkozásban kitűnő kézikönyv. Behatóan foglalkozik az élet fenntartásához szükséges erjesztőkkel, vitaminokkal és hormonokkal s érdekes táblázatokban mutatja ki, hogy a különböző élelmiszerek milyen mértékben tartalmazzák őket. Megrendelhető könyvosztályunknál.

SZERDA, JUNIUS 1

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Szórakoztató zene. 21.05 Jelscu Paul zongorahangversenye. Beethoven: Asz-dur szonáta. 21.25 Vidám lemezek. 2.30 Hírek. 22.45 Étermi zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 9.55 Az Aranyvonat érkezése Székesfehérvárra. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 12.30 „Körmenet a szent-istváni ereklyékkel, Szent István koporsójához.” 13. Déli harangszó. 13.05 Postászenekar. 1.30 Cigányzene. 17.15 Diákféltóra. 18. Rendőrszenekar. 19. „Temetés a székelyeknél”. Elbeszélés. 19.30 Cigányzene. 20.15 Helyes magyarság. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „A mosoly országa”. 21.25 Kültügyi negyedóra. 22.50 Hírek. 23.30 Szalonzene. 24. Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 2.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Hanglemezek. 20.30 Enekkar. 21.15 A Rádiózenekar. Közreműködik: C. Strojescu énekes. 22.30 Hírek. 22.45 Hanglemezek. 23.45 Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.05 Enekegyüttes. 13.45 Hírek. 14. A rádió szalonzenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16. Arfolyamhírek. 17.15 „Sütés-főzés”. Háztartási előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Lemezek. 18.30 „Pozsonyi sétat”. Előadás. 19. Az Operaház tagjából alakult zenekar. 19.55 Helyes magyarság. 20. Gazdáknak. 20.20 Mexikói dalok. 20.50 „Kis egyfő”. Színmű. 22.30 Hírek. 22.45 Cigányzene. 24. Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Táncczene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

PÉNTEK, JUNIUS 3.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Th. Sibiceanu zongorázik. Kreuder: Bostonkerengő. Amerikai filmrészlet. Ellington: Paraphrasis Liszt II. rapszódijából. Blooru: Kerengő. Paques: Foxtrot. 19.40 Saint-Saens: Szonáta orgonára és zongorára. 20.20 Eneknégyes. 21. George Enescu heggedű, majd hanglemezek. 21.20 Donizetti: Dan Pasquale, háromfelvonásos opera lemezekről. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és angolul.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.05 Zongoraszármok. 13.40 Hírek. 13.50 Gordonkaszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 BSzKRT-zenekar. 15.35 Hírek. 16. Arfolyamhírek. 16.15 A 70. jótékony célú m. kir. állami sorsjáték húzása. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 17. „Leánykérés”. Felolvasás. 18.30 A rádió szalonzenekara. 19.15 „A Miatyánk gazdasági politikája”. Felolvasás. 19.35 Cigányzene. 20. Sportközlemények. 20.35 Helyes magyarság. 20.55 Az Operaház előadásának közvetítése: „Walkür”. 22.10 Hírek. 23.40 Időjárásjelentés. Majd: Táncczene. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Hanglemezek. 1.05 Hírek

SZOMBAT, JUNIUS 4.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Hanglemezek. 20.55 Viorica Anghel román dalokat énekel. 21.15 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Étermi zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre francia és angol nyelven. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.05 A Szegedi Ipari Vásár megnyitásának közvetítése. 14. Lemezek. 17.15 „Magyar fabábuk”. Mese. 18. „A nandorfehérvári győzelem”. Előadás. 18.30 Magyar nóták. 19.30 „Mi a modern az irodalomban?” Előadás. 20. Jazz. 20.30 Helyes magyarság. 21. „A király házasság”. 22.10 Hírek. 22.30 Hangversenyzenekar. 23. Időjárásjelentés. 24. Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek

SPORT

Románia-Preston North End 2:2, 1:0

Bucurestiből jelentik: Mintegy tizenöt ezer főnyi közönség előtt játszották le a román válogatott—Preston North End mérkőzést. A mérkőzést, amelyet Schneider lengyel bíró vezetett, 2:2 1:0 arányban, eldöntetlenül végződött. A vezető gólt a 45-ik percben Barátky szerezte meg husz méteres bombával. Szünet után a 18-ik percben az angolok Pavlovics hibájából egyenlítették. A 28-ik percben Barátky tízenyolc méterről az angolok sorfalán keresztül szabadrugásból védhetetlenül juttatta hálóba a labdát. Tíz perc múlva az angolok szabadrugása a sorfal egyik tagjáról pattan be a hálóba.

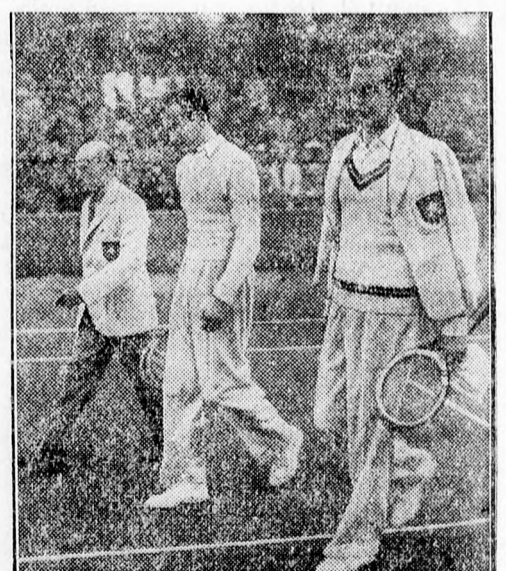
Az angol csapat kitűnő benyomást keltett, de a román válogatottnak is jó napja volt. Könnyen nyerhették volna a mérkőzést. Rasi-naru, Bürger és Barátky voltak a román csapat legjobbjai. Szünet után Moldovanu helyett Kovács. Rafinszky helyett Brandabura álltak be a csapatba.

Befejeződtek a magyar NB bajnoki küzdelmei

Budapestről jelentik: A magyar Nemzeti Bajnokság mérkőzései során csütörtökön a következő találkozókat játszották le: Ferencváros—Elektromos 5:1 (2:1). Újpest—Szeged 3:1 (2:1). ETO—Hungária 1:0 (1:0). Phöbus—Törekvés 3:2 (0:2). Bocskay—Budafok 4:1 (3:1). Nemzeti—Budai 11 6:2 (3:2). Kispest—Szürketaxi 6:3 (2:2). A lejátszott mérkőzések után a bajnoki sorrend a következőképpen alakult: 1. Ferencváros 47, 2. Újpest 44, 3. Hungária 40, 4. Kispest 31 pont. A Középeurópa Kupában tehát ez a négy csapat fog játszani.

A PHÖNIX JÁTSZIK A MINŐSÍTŐBEN. Bucurestiből jelentik: A Chinezul, mint ismeretes, megfellebbezte a NB bizottság határozatát, mellyel a CAO ellen 4:1-re megnyert mérkőzésének két pontját elvették és az oradeai csapat javára írták azaz az indokolással, hogy a Chinezul nem küldte el idejére egyik román Kupa mérkőzésének elszámolását és így felfüggesztése alatt játszott. A fellebbezési bizottság valóban helyt is adott a fellebbezésnek, visszavonta a Chinezul két pontját és így — a Phoenix lett a negyedik. A balatonai csapatot vasárnapra már ki is tüzték minősítő mérkőzésre.

Oradeai vívók versenye. Az ASO vívószeresztála május 29-én, vasárnap délután 4 óra kezdettel szezonzáró házi versenyt rendez. A versenyt megelőzőleg Sántay János szakosztályi elnök, aki Felici vívómester távozása óta nagy buzgalommal és szép eredménnyel látja el a mestert teendőket is, diák-tanítványával iskolavivást fog bemutatni. Ezután külön csoportban a junior és a senior vívók fognak mérkőzni, — a győztes az „ASO házi vívóbajnoka” címet nyeri el. Az érdekesnek ígérkező versenyen, melyet az egyesület vívómesterében (Sas-palota, I. emelet) tartanak meg, szívesen látnak minden érdeklődőt. Beleptéridj nincs.

A Davis serlegért való nemzetközi teniszmérkőzés első napján Németország—Norvégia küzdtek egymással. A német Metaxas (jobboldalt) legyőzte a norvég Haanest (középen) 2:6, 5:7, 6:2, 6:3 és 7:5 arányban.

Párizsi notesz

Bemutatói kölcsön. A klubban még a táncoló párok is az ablakhoz szorultak. Az öreg Boulevard St. Germain fái és az emeletet fái felett repülőgép húzott el a májusi égen. Messze utána, mintha nem is hozzá tartozna, sárkányfarokként röpdéselt egy zászló ezzel a felirattal: „Souscrivez à l'emprunt” — „Jegyezzetek kölcsönt.” Daladier kormányának nemzetvédelmi kölcsönével kezdődik a pénzügyi hét.

A higgadt „Le Temps” — minden párizsi újság nosztora, nem szokott polemizálni. Utolsó számában mégis hangsúlyozottan kikel a népfretilti és kommunista „Humanité” ellen, mely a nemzetvédelmi kölcsön hazafias hangulata ellen lázít.

A nagy hirdető oszlopok megteltek a kölcsön felragasztásával s a negyven órás munkahét kényelmes francia népet áldozatokra szólítják.

Az individualista szabadság hazájában, a demokratikus rendszert féltékenyen őrző Franciaországban, szabadságot országba, nehézkes munkája helyett, a kormány indítja hetenként rendeleti törvényekkel megrakott szerelvényét.

Ugylátszik nehéz a kontinens diktatórikus aramlatától függetlenül élni!

Szécsesség.

Szomszédom, a taxisoffőr, 1877-ben született. Nem emlékszik még ilyen esőszegény tavaszra. Az újságok ijedten írják kiszáradt folyókról, megakadt folyami hajózásról és lankadó kalászkoról.

De a szellemi életben is aszályérzéssel teltek a lelkek. Népfretilti kormány téli uralma alatt csak ezt a rövid mondatot ejtették ki a „jó értelem” franciák: „c'est une honte” — szégyen! A politikában azóta is alig fűdjögál egy kis szellő. — Az emberek a művészethez menekültek. Az újságnak csak a negyedik oldalát nyitották ki, hol a színház és moziműsorok, kabarék és koncertek meg nagy tárlatok idejét keresték. Végletekig finomult kultúra hajszálszínezeteiben akartak gyönyörködni, hogy felejték a jelent, a kint. De úgy látszik megúnták az örökifjú Mistinguette táncát és szeszélyes mókáit. A Montparnasse lokálai sem nyújtottak felhűsülést és a tavaszi tárlat csak melankóliát tárt a lelkeknek. Ekkor tett érdekes hirdetést Párizs legelőkelőbb mozgója, a Marignan, közzé: „Hóféherke és a hét ürpe”, színes rajzfilm. Néhány harminc és negyven frankos jegy még kapható. Estélyi ruha kötelező.” A szmokingos urak és gyöngyosor dáma ráffinált műveltségű lelkére üdítő esőt hullatott a hét törpe gyermeki meséje.

Mert élvezni sem lehet a végletekig — és büntetlenül. A fásultság orvossága pedig: „Ha nem lesztek olyanok, mint a kisdetek...”

Kereskedősegéd.

Ne tessék megjájdni kérem. Igaz ugyan, hogy egész héten a nagy párizsi áruházban, a „Bon Marché”-ban, — amit magyarul „Olcsó János”-nak neveznének, — dolgozik. Igaz. De a negyvenórás munkahét sok hátránya mellett, e társadalmi törvény előnyeit barátunkon tapasztalhatjuk.

Vasárnap és hétfőn szabad. Ilyenkor szoktam a fiatalok nemzetközi klubjában látni. Elég jól ping-pongozik, a bridgelőknek gibicel és egy nagyon finom fiatal leánynak udvarol.

Érdekes csoport alakult ki tegnap este. Egy mandula szemű anamita orvostanhallgató, egy szudéta-német és egy bramin hindu jogász ültek a választékos izlésű leányka körül. Az anamita tökéletes franciasággal hazája meséivel szórakoztatta a kört, melyeket szellemes közbeszólásaival tarkított a kereskedősegéd. Az Etoile körüli előkelő negyed lánya élvezettel hallgatta őket.

Szóba került az angol festmények tárlata is, melyet — kereskedősegéd barátunk még nem látott.

— Nem mehetnénk el holnap együtt — kapcsolódtam bele a társalgásba.

— De nagyon szívesen.

— Igen, de holnap hétfő, zárva vannak a múzeumok. Talán kedden akkor.

— Kedden dolgozom. Csak vasárnap leszek megint szabad.

— Akkor vasárnap. Talán ehhez nem is kell kommentár.

Tátray Barnabás.

Párizs, 1938. V. 16.

Használja A telefont

MERT

Győts és olcsó

552.000.000

leit kölcsönünk 1937-ben Romániában a telefonszolgálat megújítására.

A Societatea de Telefoane minden áldozatot meghoz, hogy jó és olcsó szolgálatot biztosítson

7.350.000

Ennek a szolgálatnak a népszerűsége a bizonyítéka értékének. A helyközi díjszabás mindenki számára lehetővé teszi ezen telefonbeszélgetéseket. Este 21 óra után a Díjszabás olcsóbb 40%-kal

OLVASSA EL

a telefon előfizetők névsorának első lapján, vagy hívja fel az interurban szolgálatot, hogy felvilágosítsd kapjon a díjszabásról, vagy hogy bejelentse beszélgetését.

Aprókiindetések

Adás-vétel

Hangverseny zongora, jó állapotban eladó. Lakatos, Oradea, Tudor Vladimirescu No. 27.

Alkalmi házvétel

Olosig központban 2000 m² telkű több lakások bérház 96.000 lei jövedelemmel 730.000 leiert sürgősen eladó. Horváth ingatlaniroda Oradea, Reg. Ferdinand 16.

Eladó

zongora, jégsekreány, diványterítő. Oradea, Str. Delavrancea No. 24

Veszek

mindenféle újságpapírt, könyvet, üvegeket, ócska férfi ruhákat, mindenféle ócskaságot és jímlopot. Cim: Klein Dezső, Oradea, Str. Budai Deleanu No. 2.

Eladó

egy szőlődaráló és más daráló. Oradea, Strada Pasteur 37. szám.

Veszek

aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbst ékszer-áruház. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Lakás

Kiadó

junius hó elsejére egy szépen butorozott különbejáratu szoba. Oradea, Str. Sztaroveszky 7. sz. Érdeklődni lehet ott az üzletben.

Augusztus 1-ére

Olosigban 2 szobás lakást keres pontos fizető gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban

Két

szoba, konyha, kamra kiadó a Katalin-telepi templom mellett. Oradea, Prága-u. Villany van.

Utcai

outorozott szoba kiadó. Oradea, Nicolas Jiga-utca 11. szám.

Két 1 szobás

konyhas lakás kiadó olcsón. Oradea, Strada Franceze 18.

2 szoba

konyha, melegekényesség azonnal kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6.

Nagy

pinchehelyiség kiadó. — Oradea, Str. Alexandru 13. szám.

Három- és kétszobás fürdőszobás lakások augusztus 1-re kiadók. Érdeklődni: Oradea, Oltenia-u. 2. szám.

Háromszobás

fürdőszobás utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 2. szám.

3 vagy 2 szobás lakás komplett kiadó azonnal Oradea, Str. Principele Mihai 6.

Egy

és kétszobás lakás kiadó. Cim: Oradea, Str. Codrilor 11. szám.

Egy

utcai szoba, konyha, spájz kiadó. Oradea, N. Zsiga 50. szám.

Különböző

Eladó

teljesen új utazó bőrönd, kertiszékek, hintaszék és különféle edények eladók. Oradea Str. Alexandri Nr. 32. I. em. balra.

Ha

venni eladni akar házat, telket, szőlőt, saját érdeke, hogy a „Rapid” Balogh M., Oradea, Pável-u. 19. sz. ingatlan iradához forduljon.

Keresek

1 méter magas tükröt. Cim a kiadóban.

Jó karban levő rövid zongorát bérbevennék. Dr. Solyom, Oradea, Bulevardul Reg. Ferdinand 44.

Borsec

fürdői villiámban az előszezonban 500/-os kedvezményt adok. Értekezhetni: Kiss Endréné, Oradea, Str. 20 Aprilie No. 20.

Okulálás

Hat hetes szövetségi tanfolyam kezdődik június 1-én a Szent Vince intézetben. Elmélet és gyakorlat naponta délután 4-8 óráig. Tanítja Podolcsák József. Házi szövetségek is nála rendelhetők meg. Telefon 1612.

Alkalmazás

Házvezetőknőnek menne idősebb asszony vidékre. Burik I-né, Oradea, Str. Ciorogariu 11. szám. (Házmester)

Kertmunkához értő középkorú hetes azonnal felvétetik. Oradea, Bulv. Bucurestilor 3. szám.

Felsőruha varrónót keresek azonnalra. Oradea, Strada 1. Ciordas 53.

LEGUJABB

Hodzsa csehszlovák miniszterelnök a nemzetiségi önkormányzatok lehetőségéről nyilatkozott

Azonban nem tartja szükségesnek az alkotmány-változtatást, se a szovjet-szövetség felbontását. — Nagyon szívélyes megbeszélések a francia külügyminiszter és a párizsi német nagykövet között

Párizsból jelentik: Hodzsa csehszlovák miniszterelnök érdekes nyilatkozatot tett a „Paris Soir“-nak. Kijelentette, hogy a cseh kormány hajlandó megadni a kért önkormányzatot a nemzetiségeknek. A Henlein által felvett megbeszélés tárgyalásos jellegű volt és megállapodott Henleinnel, hogy folytatni fogják a megbeszélést. A cseh kormány el van tökéltve, hogy a megbékélés érdekében olyan messzire megy, ameddig csak elmehet. Hodzsa csak a csehszlovák külpolitikával kapcsolatban hangoztatott kikötéseket. Csehszlovákia külpolitikai orientációja — ugymond — európai kérdés. Henlein ugyanis azt követeli, hogy Csehszlovákia szakszón az orosz orientációval. Hodzsa szerint a szudéta-német kérdés rendezése érdekében nincs szükség a cseh alkotmány megváltoztatására. Elég, ha a rendes törvényhozás keretében valósítják meg a szudéta-németek által kért önkormányzatot. Ra-

mutatott Hodzsa arra, hogy a németek arányszáma huszonkét százaléka a cseh köztársaságban. Ezt a százalékarányt az egész állami közigazgatásban érvényesíteni fogják és ugyanugy tekintetbe veszik a többi nemzetiségek százalékarányát is.

Francia körökben esütörtökön bizakodóan ítélték meg a cseh kérdést. A párizsi német nagykövet hosszabb megbeszélést folytatott Bonnet külügyminiszterrel s ez a megbeszélés rendkívül szívélyes és barátságos volt. A feszültség enyhítésére mutat az is, hogy a cseh kormány öt kilométer széles semleges sávot rendezett be a határ mentén és megtiltotta a cseh katonai repülőknél, hogy e semleges sáv fölé repüljenek. Bonnet esütörtökön fogadta a párizsi lengyel követet is. Arról volt szó, hogy Lengyelország milyen álláspontot foglal el a cseh kérdéssel kapcsolatban.

A tót önkormányzatról szóló pittsburgi szerződés eredeti okmányának regényes története

Varsóból jelentik: A „Báthory“ oceanjáró fedélzetén megérkezett Gdyniába az amerikai tótok küldöttsége a pittsburgi szerződéssel.

Varsóból jelentik: Illetko dr., az amerikai tót liga az Express Poranny munkatársának kijelentette, hogy azért hozták magukkal Csehszlovákiába a pittsburgi szerződés eredeti példányát, hogy az egész világ meggyőződjék arról, hogy az okirat nem hamisítvány, hanem Massaryk sajátkezű aláírásával van ellátva. Massaryk maga szerkesztette az okmányt és alá is írta. A tisztázatot szintén Massaryk aláírásával akkor küldték szét, amikor Massaryk már Csehszlovákia elnöke volt. A volt elnök mégis hamisítványnak nevezte a szerződést. Ez valószínűleg arra vezethető vissza, hogy annakidején Matei tót konzul lakásáról ellopták a Massaryk aláírásával el-

látott fogalmazványt. Erről azonban letisztázott példány is készült, amelyen az aláírások mind eredetiek s ez az első példány nem került a betörők kezébe.

Illetko a továbbiakban elmondja, hogy a csehek 1919 májusában lelőtték Stepani tót tábornok repülőgépét. Maga a tábornok is életét vesztette. A tábornok elleni merénylet azért történt, mert feltételezték, hogy nála van a szerződés eredeti példánya.

A tót küldöttség gondosan megőrzi az eredeti okmányt és a Csehszlovákiában élő tótoknak csak a hitelesített másolatot bocsátja rendelkezésére. Az eredeti példányt visszaviszik Amerikába. Illetko dr. hangozta még, hogy az amerikai tótok mindenre fel vannak készülve és mindnyájan amerikai állampolgárok.

Angol helyszíni tudósítások megállapítják, hogy a német-cseh határon csak a csehek részéről van készülődés

Londonból jelentik: A csehszlovák kérdés kapcsolatban a Times kiemeli, hogy az angol kormány célja nem csak a béke fenttartása, hanem végleges eredmény elérése s olyan megoldás találása, mely maradandó és általános melegezés érzését keltse. Az angol kormány kívánatosnak tartja, hogy a feltétlenül szükségesnek mutatkozó változtatásokat tárgyalások eredményeként valósítsák meg, nem pedig mint az erőszak, vagy az erőszaktól való félelem következményét. A Daily Telegraph jelentése szerint római illetékes körökben azt hiszik, hogy a békeszerződéseknek a cseh kisebbségekre vonatkozó határozmányai felülvizsgálásra szorulnak a háborús veszedelem elkerülése céljából. A Daily Mail megállapítja, hogy

Anglia az íreknek sokkal messzebb menő jogokat adott, mint amennyit a szudéta-németek maguknak követelnek. Nem lenne tehát logikus, ha az angolok nem támogatnák a szudéta-német kívánásokat.

Ward Price, a Daily Mail főszerkesztője,

beszámol a szudéta-német vidéken tett gépkocsikörútjáról és megállapítja, hogy a cseh-német határvidékeken igen komoly az összetűzések veszélye, mert a csehek nem szüntették meg a csapatösszevonásokat. A cseh csapatok — úgymond — úgy viselkednek, mintha elengedhetetlen területen lennének. Német részről a legeszkélyebb csapatösszevonás jelei sem voltak észlelhetők.

A Reuter-iroda tudósítója hasonlóképpen helyszíni szemlén meggyőződött arról, hogy a német-cseh határon valóban nem történtek német csapatmozdulatok. A másik oldalon, Csehszlovákiában azonban mindenütt katonákat, utakadályokat, katonailag őrzött hidakat talált, amelyek bármikor felrobbanthatók.

AZ OLASZOK NÉMETORSZÁG MÉRSÉKLETÉT DICSEKIK

Rómából jelentik: A cseh kérdés szempontjából az utolsó napok egyik legfontosabb fejleménye Olaszország világos állásfoglalása volt. Feltűnő, hogy ezzel kapcsolatban hivatalos jelentést adtak ki Mackensen német követ és Ciano olasz külügyminiszter megbeszélés-

* Éltesebb embereknél, akik gyakran fel vannak fűvődve, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

ról. Az olasz lapok vezércikkben foglalkoznak a cseh-német helyzettel és Gayda főszerkesztő a Giornale d'Italia-ban megvédi Németországot a francia sajtó olyan beállításával szemben, mintha Németország a cseh kérdésben visszavonult volna. Németország mérséklete inkább a német kormány nagy felelősségérzetét mutatja, — írja a lap.

Valamennyi lap hangoztatja, hogy a csehszlovákiai nemzetiségi kérdést az igazságnak megfelelően kell rendezni.

CSEH ÉS NÉMET VITA

A REPÜLŐGÉPEK HATÁRSÉRTÉSÉRŐL.

Prágából jelentik: A cseh távirati iroda jelentése szerint esütörtök délután 5 órakor három német repülőgép Rossbach felől jövet elrepült az északnyugati Csehszlovákiában lévő Asch felett.

Ugyancsak a cseh távirati iroda szerint május 20-tól 25-ig 15 esetben követett el német katonai repülőgép határsértést és tíz repülőgép érintette a cseh-német határt. A „Deutsche Dienst“ ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Prága hirtelen szintén határsértést akar megállapítani. Alig telt el fel, hogy ha ilyen esetek előfordultak volna, a csehek egy napig is késlekedtek volna ezt fölhasználni diplomáciai lépésekre és a világot segítségül hívni. Prágában az íróasztalnál kényelmesen jótak el a lajstrom összeállításánál és nem vették figyelembe, hogy e napokon olyan rossz időjárás volt, mely a repülés lehetőségét rendkívül korlátozta. A csehek, a „Deutsche Dienst“ szerint, a menetrendszerű német utasszállító gépeket is katonai repülőgépeknek minősítették.

VASÁRNAP TOVÁBB FOLYNAK CSEHSZLOVÁKIÁBAN A KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOK

Prágából jelentik: Vasárnap kétezernegyszáznegyven közegében lesznek községi választások. Ebből 660 Csehországra, 740 Morvaországra és Sziléziára, 22 a tót földre és 58 a ruthén földre esik.

Amerika hadiflottája az Atlanti-óceánon

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok egész hadiflottáját 1939 január elején 6 hónapra gyakorlatozás céljából a Csendes óceánról az Atlanti óceánra helyezik át. Illetékes helyen megállapítják, hogy téves az a feltevés, mely ezt az intézkedést a nemzetközi politikával igyekszik összeköttetésbe hozni, mint azt egyes külföldi lapok tették.

Francia méltatás az Eucharisztikus Világgyűlésről

Párizsból jelentik: A francia fővárosban nagy visszhangot keltettek a budapesti eucharisztikus nagygyűlés megnyitása alkalmával elhangzott beszédek. A sajtó nagy nemzetközi fontosságot tulajdonít Pacelli bíboros államtitkár beszédének s a jobboldali sajtó elégtelenséggel veszi tudomásul, hogy a pápai legátus beszédében megbélyegezte a kereszténységet fenyegető kommunista aknamunkát. — Az „Epoque“ megállapítja, hogy a budapesti gyűlés egyike a legnagyobbaknak és a legjelentősebbeknek.

Báile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadóhivatalunkban kaphatók.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 3.